

Slutrapport

Återrapportering av ekonomiskt stöd till lokalt brottsförebyggande projekt

Det sker mycket brottsförebyggande arbete runtom i landet, både som projekt och i den löpande verksamheten. Några av dessa insatser har kunnat genomföras med hjälp av ekonomiskt stöd från Brottsförebyggande rådet (Brå). Arbetet dokumenteras och efter insatsen lämnas en slutrapport till Brå.

Erfarenheterna från de olika projekten är många gånger intressanta för andra som arbetar med brottsförebyggande arbete och därför publicerar Brå ett urval av rapporterna på myndighetens webbplats.

För sakuppgifter och slutsatser står respektive författare eller organisation.

Fler rapporter finns att ladda ner på www.bra.se/lokaltarbete

2011-02-22

Mats Rudert

Brottsförebyggande Rådet
Box 1386
111 93 STOCKHOLM**Slutrapport av "projekt Grannsamverkan" Hofors kommun Dnr; B3-0361/2009.**

Lokala Brottsförebyggande Rådet Hofors kommun beviljades den 2 november 2009 ekonomiskt stöd från BRÅ till projektet "Grannsamverkan i Hofors".

Kartläggning:

Hofors kommuns befolkning uppgick till 9873 invånare den 31 december 2010. Hofors består av Centralorten Hofors, samt ett antal byar bl.a. Torsåker, Hästbo, Bodås, Råbacka, och Fagersta by.

Arbetet med att organisera grannsamverkan i Hofors kommun kom igång i början av 2010. Insatserna har varit att fokusera, på att få igång grupper med grannsamverkan i vissa kommundelar i centralorten Hofors. I centralortbor i Hofors bor cirka 7000 invånare. Andelen bostadsrätter uppgår till 17 %, hyresrätter 34 % och resterande 49 % är villabebyggelse i hela bostadsbeståndet.

Större bostadsområden med flerbostadshus i Hofors är följande.

Västerhöjden:

Göklund:

Rönningen:

Höghusområdet:

Antalet invånare i Hofors kommun uppgick på 60- talet till cirka 17 000 personer, och idag uppgår invånarna i Hofors till 9 800 invånare. Flera bostadshus har till följd av ett minskat befolkningsunderlag rivits, i allmännyttans bostadsbestånd, totalt har cirka 1000 lägenheter rivits i Hofors centrum.

Västerhöjden: De första husen i Västerhöjden blev inflyttningsklara 1963. I området finns endast hyresrätter. Flera av husen i området har rivits under 2000-talet. Området är ett av Hofors nyaste bostadsområden. Lägenhetsstorleken är två till fem rum och kök. Genomströmningen av hyresgäster är relativt stor. Brottsligheten i området är inte större än i andra områden. Det har varit svårt att få igång grannsamverkan i området, då sammanhållningen mellan de boende är svag. Att flera hus har rivits har också påverkat sammanhållningen bland de boende i området. I området ligger Hofors kommuns kommunkontor, där ett flerbostadshus byggts om till kommunhus.

Göklund: I Göklund som delvis blev inflyttningsklart 1947 finns det såväl bostadsrätter som hyresrätter. Bostadsrätterna är i majoritet i området. Området är relativt stabilt, med en låg omflyttning. Det finns flera bostadsrättsföreningar i området. Genom att området har flera bostadsrättsföreningar har det funnits intresse för att få igång grannsamverkan.

Rönningen: Är ett bostadsområde från 1953, med en typisk 50-tals arkitektur. Området var tidigare ett attraktivt och eftertraktat bostadsområde, med en välplanerad och tilltagen utemiljö, med hög lägenhetsstandard för att vara ett bostadsområde från femtiotalet. Husen byggdes utan hiss, men på åttiotalet förseddes husen med hissar. I området finns en bostadsrättsförening bestående av två hus. Då antalet hyresgäster minskat i området har två hus som ägdes av det kommunala bostadsföretaget rivits 2010. Området har haft problem med skadegörelse och klotter under senaste åren. Området har sedan rivningen av två hus stabiliserats, och blivit lugnare.

Höghusområdet: är byggt på 60-talet. Husen är 8 våningar. Samtliga hus i området är hyresrätter med en relativt hög kvalitet. Låg omsättning bland hyresgästerna. Relativt stor efterfråga på lägenheter i området, och området är populärt bland boenden.

Tidigare insatser:

Lokala Brottsförebyggande Rådet i Hofors försökte 2006 att få igång en grannsamverkan i bostadsområdet Rönningen. Skälet var att området kan avgränsas från andra bostadsområden samt att det började bli problem med skadegörelse och klotter. Brottsförebyggande rådet började med att bjuda in de boende till ett inledande möte med boende i området. Samtliga boende fick personliga inbjudningar till möter i sina brevlådor. Kommunalrådet och representanter för det kommunala bostadsföretaget var med vid en av dessa träffar med de boende. Vid ett av dessa möten beslutades att på försök få igång en organiserad grannsamverkan i området. Lokala BRÅ fick i uppdrag att sammanställa listor på vilka trappuppgångar som skulle ansvara för grannsamverkan bestämda helger. Listan på trappuppgångar som skulle ansvara för grannsamverkan en bestämd helg

delades ut till samtliga boende i området. Anslag i varje port vilken trappuppgång som skulle vara ansvarig sattes också upp. Hyresgästföreningen var engagerad i arbetet. Hyresgästföreningens kvarterslokal var bokad för fika och träffpunkt för de som skulle vara med i grannsamverkan. I samband med den första helgen för planerad grannsamverkan, i området var såväl polisen som representanter från BRÅ närvarande och skulle medverka i grannsamverkan. Från den trappuppgång som utsetts att vara ansvarig första helgen, kom ingen intresserad bland de boende. Följande helg då nästa trappuppgång skulle vara ansvarig för grannsamverkan upprepades situationen, ingen intresserad från trappuppgången kom till den lokal där man skulle träffas. Vid en diskussion med BRÅ, polisen samt hyresgästföreningen togs beslutet att lägga ner försöket grannsamverkan i Rönningen.

Genomförande:

Tanken var utifrån de erfarenheter vi hade med grannsamverkan i Rönningen att göra samma misstag och fokusera på ett område utan försöka förankra idén med grannsamverkan i flera bostadsområden. Vi hade tänkt oss åstadkomma det genom att inbjuda de boende till informationsträffar om grannsamverkan från flera områden. Vid samtliga träffar med de boenden har alltid polisen och hyresgästföreningen från Hofors och från Gävle.

Vid första träffen den 1 mars 2010 hade en inbjudan skickats till samtliga bostadsrättsföreningar i Hofors, där syftet var att informera om grannsamverkan och undersöka intresset att börja med grannsamverkan i respektive förening. Ett tjugotal representanter för bostadsrättsföreningarna av sammanlagt 30 inbjudna bostadsrättsföreningar kom till träffen. Efter en bra diskussion med repr. för föreningarna beslutades att varje bostadsrättsförening utse två kontaktombud per förening. Tillsammans med kontaktombuden skall föreningarna bilda ett nätverk, som skall träffas regelbundet och utbyta information om vad som händer i bostadsområdet. En bärande idé som diskuterades, skall vara att personer som utsetts till kontaktombud, som ingår i kontaktgruppen skall eftersträva att skapa en trevlig stämning bland ombuden och utveckla idéer, hur man gör bostadsområdena mer trygga och säkra. Nätverket skall så långt möjligt snarast rapportera allt klotter, skadegörelse inbrott etc. till polisen. Mötet ingav en förhoppning att grannsamverkan skulle komma igång bland flera bostadsrättsföreningar.

Andra träffen den 18 maj 2010 inbjöds de boende i Göklundsområdet; samtliga boende i området hade fått en personlig inbjudan genom hyresgästföreningen samt anslag om träffen sattes upp i trapphusen. Ett tjugotal personer kom till träffen, betydligt färre än vad vi tänkt oss. Vi informerade om grannsamverkan och föreslog att från varje hus i området skulle utses två kontaktpersoner som skulle ingå i ett kontaktombudsnätverk. Tyvärr kom för få personer till träffen varför det inte gick att ta något beslut att utse kontaktpersoner. Vid mötet utsågs

dock två personer som skulle representera de boende i allmännyttans fastigheter i Göklundsområdet.

Tredje träffen den 29 juni 2010 om grannsamverkan var med boende i Höghusområdet; få kom till träffen trots att samtliga boende i bostadsområdet erhållit en personlig inbjudan genom utskick i brevlådan. Majoriteten av de som kom till träffen var pensionärer. Alla av de närvarande på mötet tyckte det var viktigt med någon typ av grannsamverkan. Då flertalet av deltagarna var pensionärer var intresset för att engagera sig i grannsamverkan genom att vara ute i området lågt. Vid träffen bestämde vi dock att försöka med ytterligare en informationsträff om grannsamverkan i området för att undersöka förutsättningarna och intresset att organisera grannsamverkan i området.

Fjärde träffen den 26 augusti 2010 där repr. för bostadsrättsföreningarna fått inbjudan; var i en samlingssal tillhörande en bostadsrättsförening. Ett tjugotal repr. för bostadsrättsföreningar kom till träffen, och vi tog upp frågan hur långt de kommit i föreningarna att utse kontaktombud i enlighet med beslutet vid träffen den 1 mars. Det tycktes vara mer komplicerat att få fram personer som anmält sig till kontaktombud än vad vi hade förväntat oss. Flera av föreningarna meddelade vid mötet att de inte hunnit besluta utse några kontaktombud. Inriktningen och ambitionen bland flera bostadsrättsföreningar uppfattade vi dock, var att utse kontaktombud för varje förening. Hyresgästföreningen som var med vid mötet uttalade också en förhoppning att försöka utse kontaktombud för varje bostadsområde. Vid mötet beslutades att inbjuda Christer Hallqvist från BRÅ i Hallstahammar att komma till nästa träff och berätta om upplägget av grannsamverkan i Hallstahammar.

Den 7 oktober 2010, ny träff där hyresgästföreningen, bostadsrättsföreningarna samt boende erhållit en inbjudan. Mötet hölls i hyresgästföreningens lokaler i Höghusområdet. Ett tjugotal deltagare kom till träffen. Christer Hallqvist från Hallstahammars kommun berättade om hur man organiserat grannsamverkan genom att ha en lista på personer som var ombud som erhöll SMS- information. Flera bland närvarande och hyresgästföreningen blev inspirerade och uttalade en vilja att komma igång med grannsamverkan.

Den 11 oktober 2010 träffade undertecknande samt ordförande i Brottsförebyggande rådet, några personer som önskar starta en "brukspatrull". Enligt de närvarande har ett femtontal personer från Hofors visat intresse att ingå i en sådan grupp. Idén bakom en "brukspatrull" är att två eller tre personer åker runt i en personbil i samtliga bostadsområden i kommunen och kollar strategiska platser. Bilen och annat material såsom mobiltelefon kommer gruppen att tillhandahålla från kommunen. "Brukspatrullen" uppgift är att enbart observera vad som händer i områdena, de skall inte göra några aktiva ingripanden. "Brukspatrullen" skall rapportera händelser och situationer som de observerar

till polismyndigheten; de har ett direktnummer. Inriktningen är att "Brukspatrullen" i första hand kommer att vara ute på fredagar och lördagar, och vid behov andra dagar. "Brukspatrullen" planerar komma igång med sin verksamhet under mars 2011.

Sociala situationer i bostadsområdena:

Vi kan konstatera under projektets gång att det varit svårigheter att få igång en organiserad grannsamverkan i bostadsområdena, om man med grannsamverkan menar att de boende i olika bostadsområden skall vara ute nattetid och vandra. Vår målsättning har varit att vid informationsträffarna med boende och bostadsrättsföreningarna varit att kommunicera fördelarna med grannsamverkan. Vi har också lyckats med att få de som kommit till träffarna att se fördelarna med grannsamverkan. Vi har dock konstaterat att till träffarna har det kommit allt för få närvarande från de boende. De personer som kommit till träffarna har också övervägande varit pensionärer och äldre personer. Yngre personer har lyst med sin frånvaro. Vi kan konstatera att engagemanget bland representanterna för bostadsrättsföreningarna varit större, än bland boende i hyreslägenheterna. Det är svårt att bedöma hur stort engagemanget kan vara bland de boende i bostadsrättsföreningarna, då de som kommit till träffarna, har varit personer aktiva i bostadsrättsföreningarnas styrelser. Representanterna för hyresgästföreningen både på lokal- och regional nivå uttalar en hög ambitionsnivå att få igång en fungerande grannsamverkan i Hofors men har trots sitt engagemang inte lyckats få med de boende eller sina medlemmar.

Det finns flera orsaker, varför vi inte lyckats få igång en fungerande grannsamverkan i de olika bostadsområdena i Hofors. En anledning är säkert att det inte finns någon tradition för grannsamverkan i Hofors. Det har aldrig bland hyresgästerna upplevts tidigare som något behov av grannsamverkan, där flertalet av hyresgästerna tycker att det är lugnt och tryggt att bo i Hofors. Att yngre personer uteblivit från träffarna, beror kanske på att de har annat engagemang som upplevs viktigare. De kanske också ser sitt boende i allmännyttan som tillfälligt, innan de flyttar till en egen bostad. En annan orsak, kan vara att Hofors är en traditionell bruksort, där företaget varit engagerad och dominerade, och har ordnat mycket för sina anställda och deras anhöriga, både på arbetstid och fritid. Det har bland boende i Hofors inte funnits anledning att engagera sig i brottsförebyggande arbete, då flertalet invånarna upplevt Hofors kommun som ett tryggt och stabilt samhälle. Företagets roll i samhället har med tiden förändrats, där Hofors kommun tagit över insatser som tidigare företaget stod för.

Det lokala brottsförebyggande Rådet har genom projektet försökt förändra inställningen bland boende i hyreshusområdena; och områden med bostadsrätter med information om grannsamverkan. Syftet med träffarna om grann-

samverkan har varit att skapa förutsättningarna, för ökad trygghet, och trivsel och få boende mer engagerade i sin egen boendemiljö. Vi har haft ambitionen att få ut budskapet med grannsamverkan dock funnit, att vi inte fullt ut lyckats med att inplantera ett "grannsamverkanstänkande" bland boende i Hofors i de områden vi genomfört träffarna. Alla träffar och möten till trots.

Slutsats:

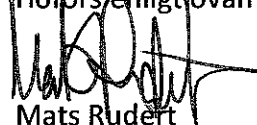
Det är vår uppfattning att det inte är lokala Brottsförebyggande rådet, utan de boende som skall vara engagerade i sitt bostadsområde, och utveckla sin egen boendemiljö. Vad Lokala Brottsförebyggande rådet i Hofors har försökt genom projektet åstadkomma; är att inspirera och sätta igång arbetet bland de boende med en aktiv grannsamverkan. Vi kan dock konstatera att vi inte nått ända fram med vår ambition att nå många personer i bostadsområdena och få dem engagerade i sin boende- och närmiljö. Vi har vid de träffar som vi inbjudit de boende till, funnit att alltför få intresserade personer kommit, där dessutom flertalet av de personer som kommit, har varit pensionärer. Det kan vara ett tecken i tiden att yngre människor inte engagerar sig i grannsamverkan, då deras intressen och engagemang är inriktat mot något annat.

Vi ser dock vissa tecken som kan innebära att vårt arbete under året med grannsamverkan inte varit förgäves. Bostadsrättsföreningarna har fortfarande ett engagemang, och intresse att fortsätta utveckla grannsamverkan. Vi tror också på att få igång grannsamverkan i de bostadsområden med flest hyresrätter. Samarbetet mellan hyresgästföreningen och brottsförebyggande rådet kommer att utvecklas, där vi fortsätter med grannsamverkan i någon form. Vi avser att inbjuda till nya träffar bland de boende i allmännyttan, om informera om fördelarna med grannsamverkan. Det kommunala bostadsföretaget kommer att medverka på något sätt. Vi kommer också att utöka inbjudningarna genom att bjuda in representanter för villaägarföreningarna och villaägarna, som ännu inte blivit inbjudna till våra träffar.

Ett annat inslag är "Brukspatrullen" som kan utvecklas och vars engagemang kan komma innebära att det finns närvarande personer ute i bostadsområdena i Hofors kvällstid, framförallt under fredagar och lördagar. Det är lokala Brottsförebyggande rådet i Hofors ambition att följa "brukspatrullens" insatser, tillsammans med polismyndigheten

När det gäller brottsstatistiken över antalet anmälda brott för 2010, kan vi notera att det inte rapporterats någon mer omfattande brottslighet än förhållanden till tidigare år. Det har snarare varit en något lägre rapporterad brottslighet för 2010 än tidigare år. Man kan dock inte säga att Grannsamverkan i Hofors påverkat brottsligheten på något avgörande sätt.

Hofors enligt ovan

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Mats Rudert', written over the printed name.

Mats Rudert

Koordinator för BRÅ